

ENERGINET
Systemansvar

Energinet
Tonne Kjærsvvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 39 31 49 59

Dato:
9. december 2021

Forfatter:
SCR/SCR

NOTAT

HØRINGSNOTAT FOR ANMODNING OM UNDTAGELSE FOR TIDSFRIST FOR IMPLEMENTERING AF DE EUROPÆISKE BALANCERINGSPLATFORME – MARI OG PICASSO

Indledning

Nærværende høringsnotat behandler de indkomne høringssvar til høringen af Energinets anmodning om undtagelse for tidsfristen for implementering af de europæiske balanceringsplatforme MARI og PICASSO. Der er lavet ét samlet høringsnotat for begge høringer, da markedsaktørerne har givet samlet høringssvar på begge anmodninger.

De gengivne høringssvar fra markedsaktørerne er uddrag af de fulde høringssvar. De fulde høringssvar fra markedsaktørerne sendes særskilt sammen med nærværende dokument når anmodningen sendes til Forsyningstilsynet. Energinets anmodning om undtagelse for tidsfristen for implementering af de europæiske balanceringsplatforme har været i høring i perioden 22. oktober 2021 til 22. november 2021. Anmodningen forventes anmeldt til Forsyningstilsynet medio januar 2022.

Energinet modtog i alt tre høringssvar ved høringen Energinets anmodning for tidsfristen for implementering af de europæiske balanceringsplatforme MARI og PICASSO. Derudover foretog Energinet en spørgeskemaundersøgelse, hvor Energinet modtog 3 gennemførte spørgeskemaer for anmodningen om udsættelse for tidsfristen implementering af den europæiske mFRR platform (MARI), og 2 gennemførte spørgeskemaer for anmodningen om udsættelse for tidsfristen implementering af den europæiske aFRR platform (PICASSO). Disse er ligeledes behandlet i høringsnotatet.

Hørings svar fra HOFOR

Tidsplanen vurderes urealistisk

”Energinet skal overgå til de europæiske markeder den 24. juli 2024. Det bemærkes, at dette er mindre end 12 måneder efter implementeringen af afregning af ubalancer på 15 minutters opløsning (15ISP). Som der læses i høringsmaterialet, er der et behov for 6 måneder til evaluering af 15ISP. Såfremt Energinet fortsat ønsker at opretholde planen om at implementere markedet for manuelle reserver inden markedet for automatiske reserver, samtidigt med, at Energinet giver 6 måneder til implementering af hvert projekt, hvad enten det skyldes Energinets eller aktørernes ressourcer, må det være nødvendigt at tilpasse den fremførte plan eller på anden vis udbyde, hvordan aktører skal stille sig parat til implementering. Tidsplanen vurderes ikke realistisk og HOFOR ser gerne, at Energinet revidere deres tidsplan, så det sikres, at der ikke arbejdes med konstante udskydelser eller udskydelser i allersidste øjeblik.”

Energinets svar:

Norden overgår til det nye mFRR energiaktiveringsmarked med automated operation i november 2022. Afregning af ubalancer på 15 minutters opløsning (15IPS) implementeres i maj 2023. Norden forventer at overgå til den europæiske mFRR platform i Q4 2023 eller Q1 2024, og den europæiske aFRR platform Q3 2024.

Energinet noterer sig, at der efterspørges en mere konkret tidsplan.

Test af BSP bud-infrastruktur

”I høringsmaterialet omkring udskydelsen af den europæiske platform PICASSO, bemærkes under punkt 8, ”Detaljeret plan og tidslinje for tilslutning af den europæiske aFRR platform efter undtagelsesperioden udløb, Figur 2”, at trin 4, hvilket dækker over ”test af BSP bud-infrastrukturen, hvori udvalgte LFC-udbydere kan levere standard energibud til de lokale TSO’er”, er planlagt hen over en sommerperiode. Den vedrørende tekst omkring trin 4 peger på, at dette trin implementeres i Q3 2023 og Q1 2024. Med udgangspunkt i, at udviklingen af dette marked skal ske ud fra et ikke-diskriminerende teknologisk udgangspunkt, vil HOFOR opfordre til, at denne testperiode tilpasses således, at varmekraftværker, varmepumper og elkedler også kan deltage. Det skal bemærkes, at disse anlæg i deres natur er afhængigt af et varmebehov, hvilket naturligt ligger i den koldere periode af året.”

Energinets svar:

Energinet tager ovenstående til efterretning, og tilpasser testperioden således, at varmekraftværker, varmepumper og elkedler også kan deltage.

Markedsrammer for aFRR markedet i DK1

”I forbindelse med udskydelsen af PICASSO, både det nationale og det nordiske marked for automatiske reserver, bemærkes endvidere, at det marked der i dag eksisterer for kapacitet, kan være skævvredet ved ikke at have de samme muligheder, som er implementeret i andre markeder for systemydelse. Der kan være tale om elementer så som mindre budstørrelser, opdeligt bud og andre lignende tiltag mod et mere fleksibelt marked – et marked, hvor flere aktører vil kunne byde ind.”

Energinets svar:

Energinet arbejder pt på at undersøge om markedsrammerne for aFRR markedet i DK1 skal ændres, og efterspurgte i den forbindelse på aktørarbejdsgruppemødet for systemydelse den 5.

november 2021 input til, hvordan et potentielt markedssetup kan se ud. Der arbejdes således videre med at undersøge mulighederne for at ændre markedsrammerne for aFRR i DK1 således flere aktører vil byde ind.

Marked for aFRR i DK2

”Endelige noteres det, at der ved den manglende indførelse af et marked for automatiske reserver i det østlige Danmark, ej heller er mulighed for at kunne levere den efterspurgte mængde til sit eget områdes behov og ej heller vil det være muligt at assistere i de nærtliggende zoner. En mere bred budstruktur og flere udbydere til systemydelsesmarkedet må alt andet lige føre til en samfundsøkonomiske gevinst.”

Energinets svar:

Energinet forventer, sammen med resten af norden, at implementere et nordisk aFRR kapacitetsmarked så snart det er muligt. Markedsrammerne er godkendt og afventer at Flowbased går live. Der vil således være ét samlet kapacitetsmarked for den nordiske LFC blok, dvs. DK2 og resten af norden.

Hørings svar fra Dansk Energi

Tidsplan for implementering af de europæiske balanceringsplatforme

”Anmodningen om udsættelse er yderligere udformet med afsæt i sidste udkald for tidsfristen af MARI/PICASSO-implementering frem for som et realistisk bud på processen og tidsplanen fremover. Dermed tjener den primært som risikoafdækning i Energinets tidsplan frem for som aktiv risikominimering i markedsaktørers omstilling og investeringsbeslutninger i overgangen til MARI/PICASSO-platformene.

Vi opfordrer til, at Energinet og de øvrige nordiske TSOer hurtigst muligt fastlægger en revideret og realistisk tidsplan for tilslutning til MARI/PICASSO frem for bare at skubbe implementeringen til den sidst mulige dato i lovgivningens tidsfrist. En revideret og realistisk tidsplan er nødvendig for at markedsaktører kan planlægge de nødvendige interne processer og omstillinger, som MARI/PICASSO-implementeringen kræver.”

Energinets svar:

Undtagelsen for tidsfristen for implementering af de europæiske balanceringsplatforme kan, jf. EBGL artikel 62 stk. 9 kun indrømmes én gang og for en periode på højst to år. Energinet ønsker dermed at anmode om maksimal udsættelse af tiltrædelse af de europæiske balanceringsplatforme, dvs. til og med 24. juli 2024. Anmodningen om maksimal udsættelse sker velvidende, at de to balanceringsplatforme ikke vil blive implementeret samtidig. Det fremgår af de to anmodninger, at Energinet, sammen med resten af norden, forventer at tilslutte sig den europæiske mFRR platform i Q4 2023 / Q1 2024, og den europæiske aFRR platform i Q3 2024.

Energinet noterer sig, at der efterspørges en mere konkret tidsplan.

Risici ved overgangen til de europæiske balanceringsplatforme

Det er vigtigt, at Energinet ikke negligerer, at overgangen til de europæiske platforme er en stor øvelse for markedsaktører, og der bør ligeledes være fokus på at sikre tilstrækkelig tid til aktørernes implementering for at mindske den operationelle og projektmæssige risiko på aktørsiden.

Energinets svar:

Energinet forstår, at overgangen til de europæiske balanceringsplatforme er en stor øvelse for markedsaktørerne. Dette er én af hovedårsagerne til, at det nordiske samarbejde, Nordic Balancing Model (NBM) blev etableret i 2017. Samarbejdet blev etableret, fordi man fandt det strengt nødvendigt, at de nordiske TSO'er koordinerede og samarbejdede omkring overgangen til de europæiske platforme for udveksling af balanceringsenergi. De nordiske TSO'er koordinerer således samlet set en række projekter, der skal lette overgangen til de europæiske markedsplatform, herunder et nordisk mFRR energiaktiveringsmarked og afregning af ubalancer på 15 min niveau (ISP15).

Energinet forsøger dermed, i regi af NBM, så vidt muligt at lette overgangen til de europæiske balanceringsplatforme, ved at foretage implementeringen i mindre skridt, og på den måde sikre tilstrækkelig tid til aktørernes implementering, samt mindske den operationelle risiko for aktørerne.

”Desuden er det vores forståelse, at tidsplanerne for MARI-implementering og PICASSO implementering er internt afhængige og trinvis i den forstand, at MARI-implementering skal afsluttes en vis periode inden PICASSO-implementering. Det må betyde at begge tidsplaner ikke kan

have en bagkant i juli 2024, og Energinet og de øvrige nordiske TSOer bør straks afspejle dette i tidsplanerne.”

Energinets svar:

Energinet noterer sig i den forbindelse, at der efterspørges en mere konkret tidsplan.

Nordisk koordinering

”Endelig bør Energinet og de øvrige nordiske TSOer sikre, at alle de nordiske budområder indtræder på de europæiske platforme samtidig.”

Energinets svar:

De nordiske TSO anmoder alle om undtagelse for tidsfrist for implementering af de europæiske balanceringsplatforme. Anmodningen skal søges på nationalt plan, ved den nationale regulator.

De nordiske TSO'er er bevidste om vigtigheden i, at alle de nordiske budområder indtræffer på de europæiske platforme samtidig. Fælles implementering sikrer værdiskabelsen og opretholdelse af værdien af fælles nordiske balanceringsmarkeder. De nordiske TSO'er gør i anmodningerne opmærksom på dette.

Høringsvar Dansk Fjernvarme

Indtræden på den europæiske aFRR platform

"Efter Dansk Fjernvarmes opfattelse er der flere aktører, der allerede har talt med deres balancansvarlige om at foretage de nødvendige investeringer for at være forberedt til at levere på det europæiske energimarked for aFRR, PICASSO. Derfor har det negative økonomiske konsekvenser for danske aktører at udsætte dansk indtræden på PICASSO.

Dansk Fjernvarme opfordrer derfor til ikke at udsætte indtræden på PICASSO."

Energinet svar:

Energinet har hele tiden arbejdet mod at tilslutte sig den europæiske aFRR platform i 2024. Dette har fra starten af været kommunikeret gennem Nordic Balancing Models roadmap, hvori det fremgår, at Energinet forventer at tilslutte sig den europæiske aFRR platform i juli 2024.

Marked for aFRR i DK2

"Der er i dag ikke et aFRR marked i DK2, herunder hverken et energiaktiveringsmarked eller et kapacitetsmarked. Det senest udmeldte fra Energinet vedr. kapacitetsmarkedet er, at Energinet har besluttet at opstarte aFRR indkøbet i DK2 ved go-live af det nordiske aFRR-kapacitetsmarked. Der er ikke endnu ikke meldt en officiel tidsplan for go-live af dette, men det forventes, at udmeldingen sker ved udgangen af i år. Metode for afregning af energileverancen ligger til godkendelse ved Forsyningstilsynet, og behandlingstiden her er endnu ukendt. Det er beklageligt, at aFRR markedet i DK2 er udskudt i flere omgange. Dansk Fjernvarmes medlemmer har en interesse i hurtigst muligt at kunne deltage i markedet."

Energinet svar:

Energinet forventer, sammen med resten af norden, at implementere et nordisk aFRR kapacitetsmarked så snart det er muligt. Markedsrammerne er godkendt og afventer at Flowbased går live. Der vil således være ét samlet kapacitetsmarked for den nordiske LFC blok, dvs. DK2 og resten af norden.

Markedsrammer for aFRR i DK1

" Hvis det ikke er muligt for Energinet at indtræde på PICASSO jf. tidsfristen i forordningen, foreslår Dansk Fjernvarme at ændre udbudsbetingelserne, så indkøb af aFRR kapacitet sker efter prisrækkefølge (Merit Order List – MOL). Dermed fjernes den nuværende de facto grænse på 50 MW."

Energinet svar:

Energinet arbejder pt på at undersøge om markedsrammerne for aFRR markedet i DK1 skal ændres, og efterspurgt i den forbindelse på aktørarbejdsgruppemødet for systemydelse den 5. november 2021 input til, hvordan et potentielt markedssetup kan se ud. Der arbejdes således videre med at undersøge mulighederne for at ændre markedsrammerne for aFRR i DK1 således flere aktører vil byde ind.

Høringsvar fra spørgeskemaundersøgelserne

Energiaktiveringsmarked for aFRR

“TSOs fully clarify whether an aFRR energy activation market (EAM) will be implemented in the Nordics prior to PICASSO. Such aFRR EAM is described in this consultation but is not currently included in the scope and roadmap of NBM. If a Nordic aFRR EAM will be developed, TSOs should immediately describe the relevant market mechanisms and implementation timeline.”

Energinets svar:

Energinet implementerer ikke et nordisk aFRR Energiaktiveringsmarked inden overgangen til PICASSO. Der arbejdes med den, i anmodningen, beskrevne 6 trins model, med muligheden for at teste de enkelte LFC controllere inden overgangen til PICASSO. Der er i den forbindelse ikke tale om et aFRR Energiaktiveringsmarked i Norden, men en mulighed for at teste inden overgangen til aFRR platformen.

Dato for indtræden på de europæiske balanceringsplatforme

“TSOs should define a specific PICASSO accession date rather than a ‘no later than’ date. This will give market participants certainty on the timeline and will allow proper planning and allocation of IT and other resources.”

“TSOs define a specific MARI accession date rather than a ‘no later than’ date. This will give market participants certainty on the timeline and will allow proper planning and allocation of IT and other resources.”

“Ørsted cannot accept that TSOs for risk hedging reasons apply only for a ‘no later than’ implementation deadline and thereby pass all risk onto market participants. “

Energinets svar:

Undtagelsen for tidsfristen for implementering af de europæiske balanceringsplatforme kan, jf. EBGL artikel 62 stk. 9 kun indrømmes én gang og for en periode på højst to år. Energinet ønsker dermed at anmode om maksimal udsættelse af tiltrædelse af de europæiske balanceringsplatforme, dvs. til og med 24. juli 2024. Anmodningen om maksimal udsættelse sker velvidende, at de to balanceringsplatforme ikke vil blive implementeret samtidig. Det fremgår af de to anmodninger, at Energinet, sammen med resten af Norden, forventer at tilslutte sig den europæiske mFRR platform i Q4 2023 / Q1 2024, og den europæiske aFRR platform i Q3 2024.

Energinet noterer sig, at der efterspørges en mere konkret tidsplan.

Nordisk koordinering

“TSOs should guarantee a simultaneous accession for all bidding zones for all Nordic bidding zones.”

Energinets svar:

De nordiske TSO anmoder alle om undtagelse for tidsfrist for implementering af de europæiske balanceringsplatforme. Anmodningen skal søges på nationalt plan, og ved den nationale regulator.

De nordiske TSO'er er bevidste om vigtigheden i, at alle de nordiske budområder indtræffer på de europæiske platforme samtidig. Fælles implementering sikrer værdiskabelsen og opretholdelse af værdien af fælles nordiske balanceringsmarkeder. De nordiske TSO'er gør i anmodningerne opmærksom på dette.

Direkte overgang til de europæiske balanceringsplatforme

Det er dyrere at implementere to muligvis lignende produkter end et. Det nordiske markedet virker irrelevant at implementere for at have det i så kort tid - specielt når vores naboer har/kan implementeret det.

Energinets svar:

Energinet implementerer i forbindelse med mFRR Energiaktiveringsmarked i november 2022 et standardprodukt der er næsten identisk med dét standardprodukt, der kræves på den europæiske mFRR platform. Energinet er derfor ikke enig i, at der skal implementeres to produkter i forlængelse af hinanden.

Det nordiske marked implementeres for at sikre, at overgangen til den europæiske mFRR platform kan forgå så problemfrit som muligt, samtidig med, at forsyningssikkerheden opretholdes.